

RALA-sertifikaatin hakemisen valmistelu

Mikonsju Oy

LAB-ammattikorkeakoulu

Insinööri (AMK) Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka

2023 Niklas Tuuva

Tiivistelmä

Tekijä(t) Tuuva, Niklas	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 22	Valmistumisaika 2023
Työn nimi RALA-sertifikaatin hakemisen valmistelu Mikonsju Oy		
Tutkinto ja koulutusala Insinööri (AMK), Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka		
Toimeksiantajaorganisaatio Mikonsju Oy		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutustua laatuun yleisesti sekä rakentamisen näkökulmasta. Lisäksi työssä tutustuttiin laadunhallintaan ja laatujohtamiseen. Työssä perehdyttiin myös Rakentamisen Laatu RALA ry:n toimintaan ja sen tarjoamiin palveluihin. Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä Mikonsju Oy:lle toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja sekä asiakirjamalleja RALA-sertifiointia varten. Lisäksi yritykselle otettiin käyttöön pilvipalvelu helpottamaan tiedostojenkäsittelyä. Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja sekä asiakirjamallit ovat tehty RALA-sertifikaatin myöntämisperusteita ajatellen.</p> <p>Opinnäytetyössä kerättiin tietoa Mikonsju Oy:n henkilöstöltä yrityksen olemassa olevasta aineistosta ja tämän perusteella sovittiin tarvittavien aineistojen laatimisesta. Työssä käytettiin myös olemassa olevaa kirjallisuutta ja RALAn verkkosivuja.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksena Mikonsju Oy:lle saatiin toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja, asiakirjamalleja sekä pilvipalvelu. Työn tuloksena syntyneet tiedostot ovat osa yrityksen laatukokonaisuutta, jonka perusteella RALA-sertifiointia haetaan. Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja sekä asiakirjamallit eivät ole julkisia asiakirjoja.</p>		
Asiasanat laatu, laadunhallinta, rala-sertifikaatti.		

Abstract

Author(s) Niklas Tuuva	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2023
	Number of Pages 22	
Title of Publication Preparation for applying for the RALA-certificate Mikonsju Oy		
Degree, Field of Study Engineer (UAS), Civil and Construction Engineering		
Organisation of the client (if the thesis work is commissioned by another party) Mikonsju Oy		
Abstract <p>The purpose of this thesis was to understand what quality is in general and from the perspective of construction. The work also looks with Rakentamisen Laatu RALA ry and the services it offers. The aim of the thesis was to make an operation, quality and environment manual and other document models for Mikonsju Oy for RALA-certification. In addition a cloud service was introduced for the company to facilitate file processing. The operating, quality and environmental manual and the document models have been made with RALA-certificate awarding criterions in mind.</p> <p>In the thesis, information was collected from Mikonsju Oy's personnel about the company's existing material, and based on this, it was agreed to prepare the necessary materials. The information was also gathered from literature and RALA's website.</p> <p>As a result of this thesis, Mikonsju Oy received an operational, quality and environmental manual, document templates and a cloud service. The files created as a result of the work are part of the company's quality system, on the basis of which RALA-certification is applied for. The documents created for Mikonsju Oy are not public.</p>		
Keywords quality, quality management, rala-certificate		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Laatu	2
2.1	Laatu käsitteenä	2
2.2	Laadun historia ja kehittyminen.....	3
2.3	Laatujohdaminen	5
2.4	Laadunhallinnan järjestelmät	6
2.5	Laatukäsite rakentamisessa	7
2.6	Laatu osana rakentamista.....	8
3	Rakentamisen Laatu ry	10
3.1	RALA RY	10
3.2	RALA-pätevyys.....	10
3.3	Pätevyyden myöntämisen perusteet	11
3.4	RALA-sertifiointi.....	12
3.5	Sertifiointin prosessi ja arviointiperusteet	14
3.6	RALA-referenssipalvelu	15
4	Mikonsju Oy:n RALA-sertifiointin valmisteluprosessi.....	17
4.1	Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja.....	17
4.2	Uudistukset ja muutokset.....	18
5	Yhteenveto ja pohdinta	20
	Lähteet	22

1 Johdanto

Nykypäivänä kilpailu yritysmaailmassa on kovaa. Yritysten on jatkuvasti kehitettävä toimintaansa ja pidettävä hyvää julkisuuskuva yllä. Internet ja sosiaalinen media lisää painoarvoa laadukkaalle työskentelylle ja hyvälle imagolle, sillä erilaisia arvosteluja ja kommentteja on yhä helpompi julkaista. Rakennusosalalla laadun merkitys korostuu huomattavasti. Pärijätäkseen kilpailuissa, täytyy rakennusalan yritysten taata laadukkaat palvelut ja tuotteet. Yhä useammin tilaajat vaativat urakoitsijoilta pätevyyskatsastuksia ja sertifikaatteja voidakseen olla mukana urakkakilpailuissa.

Työn toimeksiantajana on Mikonsju Oy. Mikonsju Oy on vuonna 2009 perustettu Infra-alan yritys, joka toimii koko Etelä-Karjalan alueella. Yrityksen toimitilat sijaitsevat Lappeenrannassa. Mikonsju Oy haluaa parantaa kilpailukykyään ja heidän tarkoituksenaan on hakea RALA-sertifiointia. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on toimia yrityksen työkaluna sertifikaatin hakuprosessissa. Opinnäytetyö keskittyy sertifioinnin hakemisen valmisteluun, ei sertifioinnin hakemiseen.

Opinnäytetyö on jaettu kolmeen osioon. Ensimmäisessä osiossa kerrotaan yleisesti laadun määritelmiä, historiaa ja sen kehittymistä. Lisäksi perehdytään laatujohtamiseen, laadunhallinnan järjestelmiin sekä selvitetään laadun merkitystä rakennusosalalla. Seuraavassa osiossa perehdytään RALAA eli Rakentamisen Laatu ry:hyn. Selvitetään mikä RALA on ja mitä palveluja se tarjoaa. Lisäksi kerrotaan RALA-pätevyyden ja sertifikaatin haku prosesseista, kustannuksista ja myöntämisperusteista. Työn lopussa kerrotaan Toimintalaatu- ja ympäristökäsikirjasta ja muista asiakirjapohjista, jotka ovat luotu Mikonsju Oy:lle RALA-sertifioinnin hakua varten.

Toimintakäsikirja ja asiakirjamallit ovat liitteenä työn lopussa, asiakirjat eivät ole julkisia.

2 Laatu

2.1 Laatu käsitteenä

Laatu on käsitteenä hyvin monimuotoinen ja sen määrittäminen on kehittynyt ajan myötä. Alun perin laatu ymmärrettiin tuotteen virheettömyytenä, nykyisin se on moniulotteisempaa ja se ymmärretään johtamisen välineenä. Laadukkaalla toiminnalla pyritään takaamaan asiakkaan tyytyväisyys samalla kasvattaen kilpailukykyä. Yritystasolla laadun käsitteellä tarkoitetaan koko yrityksen toimintaa, mukaan lukien tarjottujen tuotteiden ja palvelujen laatua sekä sisäisen toiminnan laatua. (Silen 2006, 40.)

Laadulla tarkoitetaan toiminnan keskeistä periaatetta koko organisaation kaikkien jäsenten toiminnassa. Laatua voidaan siis tarkastella monesta eri näkökulmasta:

1. Valmistuskeskeinen laatu, jolla tarkoitetaan virheiden määrää.
2. Tuotokeskeinen laatu, eli tuotteen ominaisuudet määrittävät laadun kyseiselle tuotteelle.
3. Arvokeskeinen laatu, jolla tarkoitetaan kohteen käyttöarvoa, eli yksinkertaistettuna hinta/laatu suhde.
4. Kilpailukeskeinen laatu, laatu on vähintään yhtä hyvä kilpailijoiden kanssa
5. Asiakaskeskeinen laatu, tällä tarkoitetaan tuotteen kykyä tyydyttää asiakkaan tarpeet ja vaatimukset
6. Yhteiskuntakeskeinen laatu, eli yrityksen toiminnan kokonaisvaikutus ympäröivään yhteiskuntaan ja luontoon.
7. Brändikeskeinen laatu, eli kuinka hyvin yritys tuo esille osaamisensa ja tuotteensa sekä kuinka yritys on onnistunut luomaan oman laatubrändin. (Silen 2006, 40–41.)

Laatu voidaan jakaa myös tuotteen laatuun ja toiminnan laatuun. Tuotteiden laadulla tarkoitetaan asiakkaalle syntyvää käsitystä organisaatiosta ja sen tarjoamien tuotteiden laadusta. Tuotteen laatua tarkastellessa yritykselle on myös tärkeää, mitä asiakas ajattelee yrityksen tuotteista verratessa niitä kilpailijoiden tarjoamiin tuotteisiin. Toiminnan laadulla taas tarkoitetaan kuinka organisaation sisäiset toiminnot vastaavat laadulle asetettuja tavoitteita. Toiminnan laatu on siis sekä organisaation sisäisten asioiden toimivuutta, mutta myös organisaation ulkopuolisen yhteistyöverkoston laaduntuottokyvyn hyödyntämistä yrityksen sisäisiin tarpeisiin. (Silen 2006, 41–42.)

Toiminnan laatua kuvataankin usein asiakkuuden kautta, nykyisin asiakkuudella tarkoitetaan lopputuotteen käyttäjän lisäksi myös organisaation sisäisiä asiakkaita. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 7.)

2.2 Laadun historia ja kehittyminen

Laadun historia juurtaa juurensa aina vaihdantatalouteen saakka, jolloin tuotteen hinta esimerkiksi oravannahkoina määräytyi tuotteen laadun perusteella. Tuotteen laatua arvioitiin vaihdantahetkellä. Myöhemmin talouselämän kehittyessä laadunvalvonnassa keskeinen rooli oli käsityöläisammattikunnilla. (Lecklin 2006, 15.)

Teollisen vallankumouksen tultua siirryttiin massateollisuuden aikaan. Tuotteita valmistettiin koneellisesti sarjatuotantona. Tuotteiden suunnittelu ja valmistaminen luotiin omiksi prosesseiksi. Liikkeenjohdon menetelmä nimettiin Frederick Taylorin mukaan taylorismiksi. Taylorismissa työnjaon lisäksi tuotantoa parannettiin laaduntarkastusmenettelyllä. Massateollisuuden aikana laatuun kiinnitettiin koko ajan enemmän huomiota, mutta nykypäivästä tuttu kokonaisnäkemys kuitenkin puuttui tekemisestä, joten virheitä syntyi paljon. (Lecklin 2006, 16.)

1960-luvulla laatua alettiin kuvaamaan prosessien kautta, näin laatua parannettiin kehittämällä uusia tapoja ja organisaatioita, kuitenkin kustannusten pysyessä kohtuullisena. 1970-luvulla laatuajattelussa siirryttiin valvonnasta prosessin hallintaan, myös tuotannossa keskityttiin vain yhteen asiaan kerralla, joka edisti tuotannon nopeutta. 1980-luvulla Laatu käsite laajentui laadunhallinnaksi, jossa huomioitiin kokonaisvaltainen laadunvalvonta, laatu kustannukset, luotettavuustekniikka ja nollavirheajattelu. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 8.)

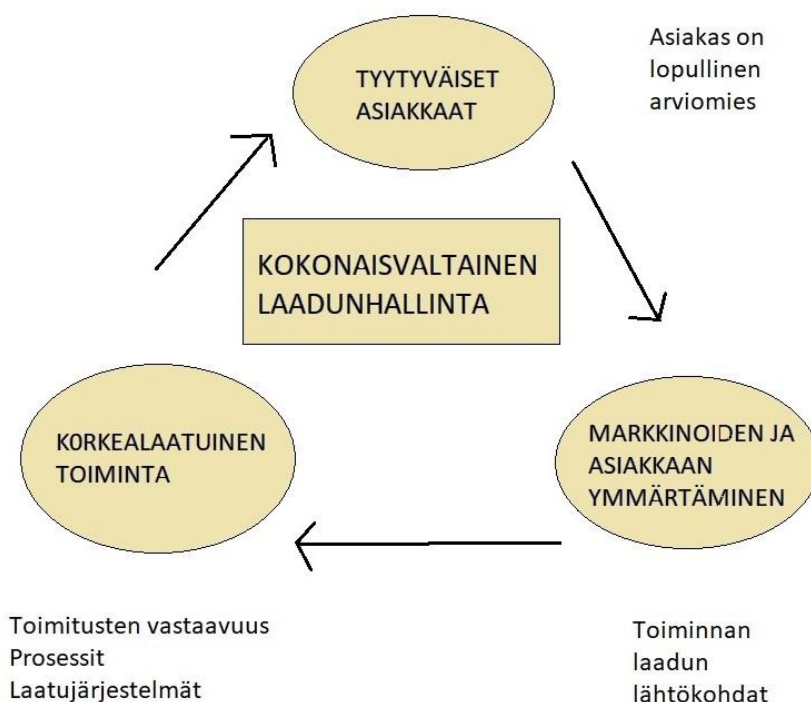
Suomessa Laatujohtaminen alkoi näkyä yrityksissä 1980- ja 90-luvun vaihteessa. Toimintamallin leviäminen tapahtui toimialoittain. Alussa laatujohtamista näkyi pääasiassa teollisuudenalalla, josta se levisi vähitellen julkiselle sektorille hyvinvointipalvelujen pariin. Suomessa etenkin teollisuuden ja yritysten laatu toiminnan kehityksessä ISO 9000 -standardit ovat olleet suuressa merkityksessä. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 8.)

1990-luvun puolivälissä maailmanlaajuisesti laatuajattelussa tapahtui murros. Yrityksen sisäinen hyvän laadun tuottaminen ei enää riittänyt. Laadun johtamisessa ei enää keskitytty vain yrityksen sisäiseen laatuun vaan myös kokonaisvaltaiseen laatu kulttuuriin ja yritysten väliseen laatu verkostoon. Menestyäkseen, oli yrityksen kiinnitettävä huomiota laatuun yhä enemmän. Yhteiskunnan muuttuessa enemmän informaatio yhteiskunnaksi, kanssakäymisen mahdollisuudet kasvoivat ja välineet lisääntyivät. 1990-luvun loppupuolella laadun keskeisiä käsitteitä olivat verkostoituminen ja benchmarking. Käytännössä

tällä tarkoitetaan konsernien yhteistyön lisääntymistä niin sisäisesti, kuin alihankkijoiden ja kumppanien kanssa. Tämä edellytti kaikkien osapuolten osallistumista laadun kehittämiseen. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 8.)

Nykyisillään laatuajattelun lähtökohtana ovat sidosryhmät, tärkeimpänä asiakkaat, joiden vaatimuksiin ja tarpeisiin pyritään vastaamaan mahdollisimman laadukkaasti. Asiakkaan tyytyväisyyttä pidetään osoituksena yrityksen laadukkuudesta. Pelkkä lopputuotteen virheettömyys ja yrityksen sisäinen tehokkuus ei yksinään ole merkki korkeasta laadusta, siihen vaaditaan myös ulkopuolisen arvioijan, eli asiakkaan näkemys. Vastatakseen asiakkaan tarpeisiin, on yritysten ymmärrettävä asiakasta ja markkinoita. (Lecklin 2006, 18.)

Kuvassa 1 esitetty kokonaisvaltaisen laadunhallinnan malli on yleisesti käytössä oleva laadunhallin tapa. Tässä mallissa lähtökohtien, eli asiakkaiden ja markkinoiden ymmärtäminen auttaa organisaatioita kehittämään toimintaa sellaiseksi, että vastaavuus tarpeisiin saavutetaan yhä paremmin. Prosessien ja laatu järjestelmien avulla toiminta saadaan asiakkaiden haluamalle tasolle. Asiakas- ja muiden sidosryhmien palautteiden avulla toimintaa suunnitellaan ja kehitetään jatkuvasti. (Lecklin 2006, 18)

Kuva 1. Kokonaisvaltainen laadunhallinta (Lecklin 2006, 19.)

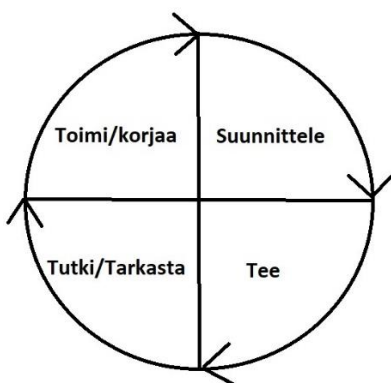
2.3 Laatujohtaminen

Laatujohtamisella tarkoitetaan johtamismallia, jossa yrityksen johdolla on keskeinen rooli laadun tekemisessä ja parantamisessa. Laatua pyritään hallitsemaan ja johtamaan strategisesti. Yrityksen tai organisaation johdolla on vastuu selvittää laadun periaatteet koko henkilöstölle, sekä ohjata laadunparannusprosessia ja antaa palautetta. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 9.)

Yrityksen tavoitteiden ja toimintatapojen täytyy olla yhteneviä ja selkeitä, jotta laatujohtaminen onnistuu. Laadun kehittäminen edellyttää tavoitteiden ja käytäntöjen ymmärtämistä ja niiden omaksumista koko organisaation jäseniltä. Päästääkseen tilaan, jossa huonoa laatua ei synny, on jokaisen tuotantoon osallistuvan ymmärrettävä mitä laatu oikeasti on. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 9.)

Pelkkä laadun johtaminen ei riitä, vaan lisäksi tarvitaan laatutekniikkaa ja laatutyökaluja. Työkalut ovat prosessin tutkimiseen ja säätämiseen kehitettyjä, yleensä matemaattisia välineitä. Tekniikan ja työkalujen avulla työn laadukkuuden varmistaminen helpottuu. Laatua tarkastellessa tärkeää on jatkuva parantaminen. Jatkuvalla parantamisella tarkoitetaan koko organisaation yhteistä toimintatapaa, jossa toimintaa ja tuotettavuutta kehitetään pitkäjänteisesti ja määrätietoisesti paremmaksi. Edellä mainitun ajattelutavan juurruttaminen koko yritykseen on aikaa vievää ja haastavaa, mutta se on lopulta yrityksen etujen mukaista. Jatkuvan parantamisen päämäärään pääsemisessä, on jokaisen työntekijän oltava mukana prosessissa. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 9.)

Kuvassa 2 esitetty Demingin ympyrä on yksi tunnetuimpia laatuajattelun ja jatkuvan kehittämisen malleja. Ympyrä antaa yleispätevän näkökulman toiminnan kehittämiseen. Demingin ympyrää aloitetaan lukemaan oikealta ylhäältä. Tuotteeseen tai toimintaan suunnitellaan parannus, parannus toteutetaan ja tämän jälkeen parannuksen onnistumista tarkastellaan, lopuksi mahdolliset virheet korjataan. (Hannukainen ym. 2006, 38.)

Kuva 2. Demingin ympyrä (Hannukainen ym. 2006, 38.)

Jatkuvan parantamisen edellytyksenä on, että koko prosessiin liittyvät henkilöt sisäistävät ja omaksuvat organisaation asenteet ja tavoitteet. Toiminnan kehittämisessä olisi prosessissa työskentelevien ja prosessitiimin oltava mukana jo alusta alkaen. Prosessissa työskentelevillä, on usein paras tieto työn kulusta ja sen sisältämistä ongelmista, tämä auttaa prosessin kuvaamisessa ja uusien toimintatapojen kehittämisessä. Organisaatioiden sisäinen riittävä valmennus ja avoin kommunikointi helpottaa prosessien kehittämistä. (Lecklin & O. Laine 2009, 44.)

2.4 Laadunhallinnan järjestelmät

Laadunhallintajärjestelmä toimii laadun tuottamisen runkona, siinä kuvataan organisaation yhteiset säännöt, menettelytavat ja toimiminen ongelmatilanteissa. Laadunhallintajärjestelmää jäsenellään toimintajärjestelmien avulla. Hyvä toimintajärjestelmä toimii:

- johtamisen välineenä
- yrityksen runkona jatkuvalla kehittämiselle
- tallennuspaikkana yrityksen tekemien kehittämistoimien tuloksille

(Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 10.)

Yrityksen toimintajärjestelmän tärkeimpänä osana on toimintaohjeet. Toimintaohjeissa kuvataan oikeat toimintatavat. Toimintaohjeessa määritetään toimintojen vaiheet ja niiden virheettömyydestä vastaavat henkilöt, lisäksi määritellään viittaukset työohjeisiin ja muihin viiteaineistoihin. Toimintaohjeiden viiteaineistoja ovat muun muassa asetukset, määräykset, yrityksen omat ja ulkopuoliset ohjeet sekä toimintaa ohjaavat lait ja standardit. Yrityksen omiin viiteaineistoihin kuuluvat ohjeiden lisäksi laadunvarmistuksen- ja valvonnan lomakkeita, rekistereitä ja laatu-tiedostoja. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 10.)

Rakennusalalla hankekohtaiset projektisuunnitelmat ja eri rakennusvaiheiden laatusuunnitelmat kuuluvat toimintajärjestelmän keskeisiin asioihin. Suunnitelmat laaditaan käytännön työvälineiksi hankkeen ja työmaan laatujohtamiseen. Projekti- ja laatusuunnitelmassa huomioidaan hankkeen erityispiirteet, organisaatio, sekä mahdolliset riskit. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 10.)

Auditoinnit toimivat työkaluna toimintajärjestelmien kehittämisessä. Auditointien päätarkoituksena on löytää organisaation toimintaohjeiden ja käytäntöjen välisiä ristiriitoja, lisäksi auditoinneissa selvitetään toimintaohjeiden hyödyllisyyttä, yrityksen kehitystarpeita ja johdon laatimien tavoitteiden täyttymistä. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 10.)

Yritysten laadunhallinnan tärkeänä työkaluna toimii myös laatu-käsikirjat. Käsikirja toimii yrityksen oppaana, jossa kuvataan toimintaa kokonaisuutena, lisäksi se sisältää

tavoitteita, yrityksen sisäisiä menetelmiä ja prosesseja. Käsikirjat pyritään pitämään selkeinä ja helposti ymmärrettävinä. Laatukäsikirja sisältää viittauksia muihin yrityksen ohjeisiin, joissa tiedot kerrotaan tarkemmin. (Lecklin 2006, 32.)

2.5 Laatukäsite rakentamisessa

Myös rakentamisessa laatu on tärkeä osa kokonaisuutta ja sitä voidaan tarkastella eri näkökulmista. Rakennusalalla laatukäsite voidaan myös jaotella neljään osaan, jotka ovat: suunnittelun, tuotannon, asiakkaan ja ympäristön laatu. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 11.)

Rakentamisessa suunnittelun laadulla tarkoitetaan, että hankkeiden suunnitelmat ja rakennustoimet täyttävät tilaajan tarpeet ja ne ovat viranomaisten ja hyvien rakennustapojen vaatimusten mukaisia. Ollakseen laadullisesti hyviä, on suunnitelmien oltava toteutuskelpoisia ja turvallisia, lisäksi suunnitelmien täytyy olla työmaan tarpeiden mukaisia. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 11.)

Tuotannon laadulla rakentamisessa tarkoitetaan, että työt valmistuvat aikataulussa ja kustannustavoitteissa sekä ne tehdään turvallisesti noudattaen hyviä rakennustapoja. Rakentamisessa turvallisuudella tarkoitetaan työntekijöiden, rakennuskohteen käyttäjien sekä kohteen ympäristön turvallisuutta. Laadukas tuotanto edellyttää työskentelyä oikeilla työmenetelmillä käyttäen suunniteltuja materiaaleja. Laadukas tuotanto edellyttää myös, että työtä voidaan tehdä ilman häiriöitä. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 11.)

Asiakaskeskeisellä laadulla rakennusalalla tarkoitetaan, että rakennuskohteen lopputulos vastaa asiakkaan vaatimuksia ja yhteistyö eri osapuolten välillä on sujuvaa. Hankkeen asiakasta eli tilaajaa on myös jatkuvasti pidettävä ajan tasalla hankkeen etenemisestä sekä mahdollisten lisä- ja muutostöiden tarpeesta. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 11.)

Nykypäivänä ympäristöasiat ovat yhä suuremmassa roolissa yritystoiminnan laatuajattelussa. Rakennushakkeissa ympäristön laatu huomioidaan toimimalla kunnan ja toimintaympäristön asettamien vaatimusten ja odotusten mukaisesti. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 11.)

Rakentamisessa laatua voidaan tarkastella myös muilla, kuin edellä mainituin tavoin. Rakennushankkeissa ja yleisestikin rakentamisessa arvioidaan aina lopputuotetta. Lopputuotoksen on oltava suunnitteluasiakirjojen ja vaatimusten mukainen, sekä sen tulee vastata hyvää rakennustapaa. Rakentamisessa on tärkeää, että laatuvaatimukset määritetään selkeästi. Hankkeelle asetetut tavoitteet ja vaatimukset on saavutettava suunnitelmien mukaisilla menetelmillä. (Talonrakennusteollisuus ry. 2016, 11.)

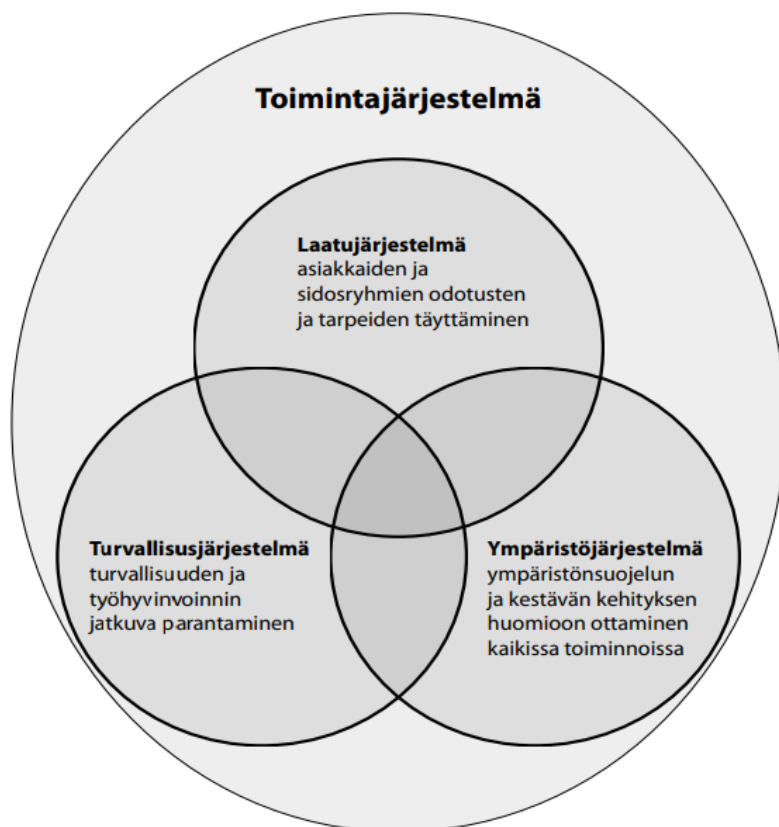
Rakennushankkeessa laatua voidaan mitata tarkemmin työmaaolosuhteissa muun muassa työn aikaisten laatupoikkeamien ja virheiden sekä korjaustoimien määrällä. Hankkeissa on myös tärkeää huomioida mahdolliset lopputarkastuksen virheet ja takuutyöt. Hankkeen laatua voidaan mitata myös erilaisilla yrityksen sisäisillä mittareilla, kuten palaute- ja asiakastyytyväisyysmittauksella. Työmaalla laatua tarkkaillaan laatu-, turvallisuus- ja ympäristömittareilla, kuten TR-mittauksilla ja YTR-mittauksilla. (Talonstrakennusteollisuus ry. 2016, 11.)

2.6 Laatu osana rakentamista

Rakentamisessa laatusuunnittelun avulla pyritään toimimaan niin, että asiakas on tyytyväinen tuotteen ja toiminnan laatuun. Hankkeissa laatua pyritään hallitsemaan projektisuunnitelmien ja tehtäväkohtaisten laatusuunnitelmien avulla. Suunnitelmat ohjaavat, kuinka toimintajärjestelmän menettelytapoja sovelletaan hankekohtaisesti. Suunnitelmat toimivat työmaalla työnjohdon apuvälineenä. Laatusuunnitelmat kuvaavat esimerkiksi urakan tuotannon suunnittelua, riskikartoitusta ja laadunvarmistustoimenpiteitä. (Talonstrakennusteollisuus ry. 2016, 12.)

Hyvällä laatusuunnittelulla virheet vähenevät ja kustannukset pienenevät, lisäksi laatusuunnittelu sujuvoittaa työntekoa ja parantaa osapuolien tiedonkulkua. Hyvä toimintajärjestelmä luo raamit yrityksen laadunsuunnittelulle, tämä selkeyttää projekti- ja laatusuunnitelmien tekoa. (Talonstrakennusteollisuus ry. 2016, 12.)

Toimintajärjestelmä luo pohjan rakennusyrityksen laadukkaalle ja kannattavalle toiminnalle. Toimintajärjestelmässä kerrotaan yrityksen menetelmät ja vastuut. Toimintajärjestelmä ohjaa rakennusyrityksen kaikkia toimia. Sen lisäksi tarvitaan myös hankekohtaisia projekti- ja laatusuunnitelmia, riskiarvioita ja muita asiakirjoja. Yleinen rakennusyrityksen toimintajärjestelmän rakenne on esitetty kuvassa 3. (Talonstrakennusteollisuus ry. 2016, 12.)

Kuva 3. Toimintajärjestelmän rakenne (Talorakennusteollisuus ry. 2016, 11.)

Rakennusyrityksen toimintajärjestelmä jaetaan usein kolmeen osaan laatu-, turvallisuus- ja ympäristöjärjestelmään. Järjestelmät luovat yhdessä yritykselle sisäisen toimintamallin, jota noudatetaan yrityksen kaikessa toiminnassa. Rakennusyrityksen toiminnoista määritellään työvaiheet, vastuuhenkilöt ja viittaukset työohjeisiin ja viiteaineistoihin. Yrityksen toimintajärjestelmä pitää sisällään omia ohjeita ja mallipohjia suunnitelmista, jotka helpottavat suunnitelmien laatimista eri hankkeissa. Rakennusprojektien aikana suunnitelmia päivitetään, jotta ne ovat ajan tasalla hankkeen eri vaiheissa. (Talorakennusteollisuus ry. 2016, 12.)

3 Rakentamisen Laatu ry

3.1 RALA RY

RALA on vuonna 1997 perustettu puolueeton asiantuntijaorganisaatio, jonka tarkoituksena on edistää laatua ja vastuullisuutta suomalaisessa rakentamisessa. RALAn toiminta perustuu alan yrityksiltä puolueettomasti kerättyjen tietojen tulkitsemiseen ja niiden julkaisemiseen. Tietoja julkaistaan jotta tilaajilla, yrityksillä ja rakennusten loppukäyttäjillä olisi mahdollisimman tuoretta ja luotettavaa tietoa yritysten laaduntuottokyvystä, sekä toiminnan tasosta. Yritysten tietojen julkaiseminen lisää myös terveen kilpailun edellytyksiä. RALAn taustalla on 17 kiinteistö- ja rakennusalan järjestöä. RALA myöntää RALA-pätevyyksiä ja -sertifiointeja, jotka vähentävät Suomessa rakentamiseen liittyvää byrokratiaa. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023a.)

3.2 RALA-pätevyys

RALA-pätevyyttä voi hakea rakennusalan yritykset ja julkishallinnon organisaatiot. Pätevyydellä yritys voi osoittaa olevansa luotettava sekä taloudellisesti, että teknisesti.

Saadakseen RALA-pätevyyden, yrityksellä täytyy olla seuraavat asiat kunnossa:

- Tilaajavastuulain vaatimukset täyttyvät
- Todennettu tekninen osaaminen ja resurssien laatu
- Vastuuvakuutukset
- Lainsäädännön vaatimuksien täyttävät tilinpäätöstiedot.

(Rakentamisen laatu RALA ry, 2023b.)

Yritykset hyötyvät RALA-pätevyydestä monella tavalla. RALA-pätevyysraportit ovat julkisia, tilaajan on näin helpompi löytää toteuttaja. Urakkatarjoukseen voi liittää pätevyysraportin, raportissa on yrityksen talous- ja referenssitiedot valmiina, joka nopeuttaa tarjouksen antamista. RALA-pätevyysraportin avulla yritys saa positiivista näkyvyyttä, se luo luottoa teknisestä ja taloudellisesta osaamisesta. RALA-pätevyyden vuosimaksun maksava yritys kuuluu pätevyysrekisterin lisäksi Vastuu Groupin Luotettava kumppani -ohjelmaan. Voimassa olevan RALA-pätevyyden omaavilla yrityksillä on oikeus käyttää kuvassa 4 esiintyvää RALA-pätevyyslogoa markkinoinnissa ja omilla internetsivuillaan. RALA-pätevyyttä haetaan RALAn asiointipalvelussa. Hakemukseen kirjataan yrityksen perustiedot. Arviointilautakunta käsittelee hakemukset ja päättää pätevyyksistä. Pätevyudet myönnetään Y-

tunnuskohtaisesti ja toimialoittain RALA-pätevyysnimikkeistön mukaan. RALA pätevyys on uusittava vuosittain. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023b.)

Kuva 4. RALA-pätevyys logo. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023e.)

RALA-pätevyydestä maksetaan vuosimaksu, vuosimaksut ovat esitetty kuvassa 5. Vuosimaksut toimivat vastineena oikeudesta hyödyntää pätevyyttä markkinoinnissa, arviointilautakunnan tekemästä työstä, sekä hakemuksen käsittelyn aiheutuneista kuluista. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023c.)

Yrityksen liikevaihto	Vuosimaksu
< 1 milj.	360 €
< 4 milj.	660 €
< 8 milj.	940 €
< 20 milj.	1 380 €
< 50 milj.	2 500 €
> 50 milj.	3 000 €
> 100 milj.	4 500 €

Kuva 5. RALA-pätevyys hinnasto 2023 (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023d.)

3.3 Pätevyyden myöntämisen perusteet

RALA-pätevyyttä haettaessa arvioidaan yrityksen teknistä osaamista ja resursseja. RALAn verkkosivuilla on pätevyysnimikkeistö, jonka perusteella yrityksen toimialakohtainen tekninen pätevyys todetaan. Teknisen osaamisen todentaminen vaatii referenssejä. Kolme referenssiä vaaditaan aina yhtä toimialapätevyyttä kohtaan, referenssien on oltava alle viisi vuotta vanhoja. Mikäli yritys toimii pääurakoitsijana, on arviointilautakunnan

vahvistettava urakkasummien suuruudet. Haettava toimialapätevyys hyväksytään, mikäli arviointilautakunta toteaa annettujen tietojen olevan riittävät haettuun pätevyYTEEN. RALA-pätevyyttä haettaessa tarkastellaan yrityksen resursseja, henkilöstöä ja tarvittaessa kalustoa, jos haettava pätevyys sen vaatii. Tilanteissa, joissa pätevyyttä hakeva yritys toimii pääurakoitsijana, on yrityksellä oltava teknisesti koulutettua henkilökuntaa vähintään maankäyttö- ja rakennuslain vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Mikäli yritys hakee työlajikohtaista pätevyyttä, on sen henkilökunnan täytettävä lainsäädännön erityisvaatimukset, esimerkiksi sähkö- ja asbestipurkutöissä. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023c.)

RALA-pätevyyttä hakevalla yrityksellä tulee olla kunnossa tilaajavastuulain vaatimukset ja yhteiskunnalliset velvoitteensa, asioiden hoitaminen on ehto pätevyydelle. Vastuu Group Oy hoitaa tilaajavastuulaissa edellytettyjen velvoitteiden valvonnan. Saadakseen RALA-pätevyuden, yrityksen pitää olla merkittynä ennakkoperintärekisteriin, kaupparekisteriin ja sillä täytyy olla rekisteröity arvonlisäverotilittäjä. Verovelvoitteet, sekä työntekijöiden työeläkemaksut tulee olla myös hoidettuna. Pätevyys velvoittaa myös ilmoittamaan RALAlle tilaajavastuulain edellyttämät tiedot, esimerkiksi tiedot työnantajarekisteröitymisestä tai sovellettavasta työehtosopimuksesta. Kun yritys hakee RALA-pätevyyttä, se antaa RALAlle valtuudet yritykselle asetettujen velvoitteiden hoitamisen jatkuvaan seurantaan. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023c.)

RALA-pätevyuden hankintaprosessissa yrityksen talouden tila selvitetään. Yrityksen on toimitettava tilintarkastuskertomus ja tilinpäätöstiedot kolmelta viime tilinpäätöskaudelta, nämä toimitetaan Kaupparekisteriin tai Asiakastiedolle. Uusilla yrityksillä vaaditaan vähintään yhden tilikauden vahvistettu tilinpäätös. Ilmoitettujen tilinpäätöstietojen on täytettävä lainsäädännön vaatimukset. Yrityksen täytyy lisäksi todistaa voimassa oleva vastuuvakuutus. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023c.)

3.4 RALA-sertifiointi

RALA-sertifiointi on ulkopuolinen rakennusalan yrityksille räätälöity johtamisjärjestelmän arviointi- ja hyväksyntämenettely, jonka tarkoituksena on yleisesti parantaa toiminnan laatua ja johtamisjärjestelmän tasoa. Yritykset hyödyntävät sertifiointia parantaakseen kilpailukykyään osoittamalla sertifikaatilla työnsä tasoa. Sertifiointin tavoitteena on myös helpottaa tilaajia valitsemaan yrityksiä pitämällä tietoja serTifioiduista yrityksistä julkisina. RALA tarjoaa kolme eri sertifiointia rakennusalan yrityksille, laatu-, ympäristö- ja turvallisuus sertifikaatin. Sertifiointi vaatii suomalaisen y-tunnuksen. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023f.)

RALA-sertifiointi on suunnattu rakennusalalla toimiville suunnittelu-, rakennus- ja asennusyrityksille sekä rakennuttajille. Jokaiselle näistä on omat arviointiperusteet. RALA-sertifiointista on hyötyä alan yrityksille sen positiivisen kehityksen takia. Sertifioidun yrityksen johtamisjärjestelmä vahvistetaan julkisesti. Yritykset saavat palautetta, joka helpottaa ymmärtämään paremmin toiminnan kehityskohteita. Sertifiointi tukee jatkuvaa kehittämistä ja antaa tilaajille ja kumppaneille positiivisen mielikuvan yrityksestä. RALA-sertifioidut yritykset voivat mainostaa kotisivuillaan kuvassa 6 esitettyjä logoja. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023g.)

Kuva 6. RALA-sertifiointi logot 2023. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023e)

Kuten RALA-pätevyydestä, myös RALA-sertifiointista maksetaan vuosimaksu, joka määräytyy yrityksen viimeisimmän vahvistetun liikevaihdon mukaan. Sertifiointin kustannukset esitetään kuvassa 7. Mikäli yrityksellä on useampi sertifikaatti, saa toisesta ja kolmannelta alennusta: toisesta sertifikaatista 30 % vuosimaksusta ja kolmannelta sertifikaatista 50 % vuosimaksusta. Sertifiointissa maksetaan myös arviointikulut, jotka määräytyvät arviointiin kuluneen ajan mukaan. Kuluihin huomioidaan valmistautuminen, arviointi, raportointi sekä matkakulut. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023d.)

Yrityksen liikevaihto	Vuosimaksu 1. myönnetty sertifikaatti
< 1 milj.	360 €
< 4 milj.	660 €
< 8 milj.	940 €
< 20 milj.	1 380 €
< 50 milj.	2 500 €
> 50 milj.	3 000 €
> 100 milj.	4 500 €

Kuva 7. RALA-sertifiointi hinnasto 2023. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023d.)

3.5 Sertifiointin prosessi ja arviointiperusteet.

RALA-sertifiointin arvioinnissa otetaan huomioon yrityksen tavoitteet sekä RALAn arviointiperusteet.

Arviointiperusteiden aiheet ovat:

- Johtaminen ja kehittäminen
- Resurssit
- Tarjous-, sopimus- ja hankintatoiminta
- Projektitoiminta

(Rakentamisen laatu RALA ry, 2023g.)

Sertifiointi prosessissa arviointimenettelyssä osapuolina ovat arviointilautakunta, RALA-sertifiointin vastuuhenkilöt, assistentit ja arvioijat. RALAn hallitus hyväksyy arviointiperusteet.

RALA-sertifiointimenettelyssä on seitsemän vaihetta:

1. Yrityksen sisäisten toimintojen kehittäminen, toimintatapojen kuvaaminen sekä yrityksen toiminnan vaikutus ympäristöön
2. Perehtyminen RALAn arviointiperusteisiin ja itsearviointin tekeminen (laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmän arvioille on määritelty eri kriteerit.)
3. Sertifiointihakemuksen jättäminen ja itsearviointin tekeminen (erilliset hakemukset laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmän sertifiointia varten)
 - Arviointiperustelomake
 - Itsearviointinissa jokaisen vaatimuksen kohdalle kirjataan lyhyt perustelu, viitataan esimerkiksi yrityksen omaan asiakirjaan/ohjeeseen, josta näyttö vaatimukseen löytyy)
 - RALA-sertifiointia voidaan hakea, kun yritys kokee, että sen laatujärjestelmä on RALAn arviointiperusteiden mukainen.
 - Hakemus ja itsearviointi lähetetään RALAn. Hakemuksessa kuvataan kulloinkin haettava sertifikaatin mukainen laatujärjestelmä
 - Yritykset voivat hakea yhtä sertifiointia kerrallaan tai yhdistelmää niistä.
4. Sertifikaatti hakemuksen käsittely ja arviointi
 - Sertifiointiprosessissa yritykselle määrätään arvioija.

- Yritykselle valittu arvioija perehtyy lähetettyyn hakemukseen ja sen sisältämiin liitteisiin. Arvioija sopii hakemuksen lähettäneen yrityksen kanssa arvioinnin ajankohdasta sekä tarvittaessa lisädokumenttien toimittamisesta RALAAan.
- Arvioija laatii jokaiselle yritykselle oman arviointisuunnitelman.

5. Ensiarviointi

- Ensiarvioinnissa selvitetään täyttääkö yrityksen järjestelmät sertifiointille asetetut vaatimukset.
- Havaitut poikkeamat raportoidaan, yritys tekee korjaukset poikkeamiin ja kirjaa selvityksen poikkeamaraportteihin.
- Mikäli ensi- tai seuranta-arvioinnissa havaitaan vakavia poikkeamia, RALA päättää tapauskohtaisesti uusinta-arvioinnin järjestämisestä.
- Mikäli yrityksellä on jo RALA-laatusertifikaatti, voidaan ympäristö- ja/tai turvallisuusjärjestelmän ensiarviointi tehdä laatujärjestelmän seuranta-arvioinnin yhteydessä.

6. Sertifikaatin myöntäminen tai hylkääminen.

- RALA-sertifikaatin myöntämisestä vastaa arviointilautakunta. Myöntämiseen tai hylkäämiseen vaikuttaa arviointiraportti ja yritykselle määrätyn arvioijan lausunto. Kun sertifikaatti myönnetään, on se voimassa enintään kolme vuotta kerrallaan.

7. Seuranta-arvioinnit.

- Ensimmäinen seuranta-arviointi noin vuoden päästä sertifikaatin myöntämisestä, tällä varmistetaan, että yritys täyttää edelleen sertifiointivaatimukset. Jatkossa yritys arvioidaan aina vuosittain.

(Rakentamisen laatu RALA ry, 2023f)

3.6 RALA-referenssipalvelu

RALA-referenssipalvelun avulla rakennusalan toimijat pääsevät tarkastelemaan laatureferenssejä. Suunnittelijat, rakentajat ja muut rakennusalan hanketoteuttajat voivat julkaista palvelussa vakiomuotoisia referenssejä suorittamistaan töistä ja lisätä niitä omaan RALA-pätevyyteen. Palvelun avulla hankkeiden toteuttajat saavat palautetta tilaajilta, joka auttaa kehittämään yrityksen toimintaa. Toteuttajat voivat hyödyntää referenssejä tarjouksiin ja yrityksen markkinointiin. RALA-referenssipalvelusta on hyötyä myös rakennushankkeiden tilaajille. Tilaajat pääsevät tarkastelemaan tietokantaa rakennusalan referensseistä ja niiden saamaa palautetta. Palvelu auttaa tilaajia myös vertailemaan ja löytämään alan toteuttajia. RALA-referenssipalvelu on maksuton RALA-päteville ja -sertifioiduille yrityksille.

RALA-referenssipalvelun tietokanta sisältää noin 30 000 referenssiä, vuosittain referenssejä lisätään noin 5000 kappaletta. (Rakentamisen laatu RALA ry, 2023h) Mikonsju Oy hyödyntää RALA-referenssipalvelua lisäämällä sivustolle tekemiään töitä ja keräämällä palautetta tilaajilta.

4 Mikonsju Oy:n RALA-sertifiointin valmisteluprosessi

Mikonsju Oy:llä on jo ennestään RALA-pätevyys, mutta RALA-sertifiointia yrityksellä ei vielä ole. Yritys aikoo ensin hakea RALAn laatu sertifiointia ja myöhemmin myös ympäristö ja turvallisuus sertifikaatit. RALA-sertifiointin merkitys nousee alalla jatkuvasti, kun tilaajat alkavat vaatia sertifiointia urakoitsijoilta. Mikonsju Oy:lla on tavoite kehittää yritys-toimintaansa ja RALA-sertifiointin saaminen olisi tärkeää, jotta yritys voi jatkossakin olla mukana urakkakilpailuissa. RALA-sertifiointia voi myös mainostaa yrityksen verkkosivuilla, joten se toimii myös hyvänä markkinointikeinona. Mikonsju Oy:llä oli ennestään valmiita asiakirjoja ja suunnitelmia, mutta yrityksessä haluttiin parantaa laatuasioita sertifiointia varten. Opinnäytetyössäni tein Mikonsju Oy:lle Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirjan sekä loin uusia asiakirjapohjia. Yritykselle otettiin käyttöön myös pilvipalvelu tiedostojen käsittelyn helpottamiseksi ja yhteinen vuosikalenteri, jossa on esillä tärkeimmät tapahtumat.

4.1 Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja

Käsikirjan luontia varten minun oli tutkittava yrityksen nykyisiä asiakirjoja ja keskusteltava yrityksen toimitusjohtajan ja työnjohdon kanssa mahdollisista puutteista ja kehityskoh-teista. Mikonsju Oy:lle tehty toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja on laadittu RALA-sertifi-ointin arviointiperusteita ajatellen.

Käsikirja on jaettu neljään osaan, joissa jokaisessa osiossa on omia alakohtia, käsikirjan sisällysluettelo esitetään kuvassa 8. Ensimmäisenä osiona on johtaminen ja kehittäminen, jossa käydään läpi yritysesittely ja millaisia tavoitteita yrityksellä tulevaisuudessa on. Toi-nen osio on nimeltään yrityksen sisäiset toiminnot, tässä käydään läpi yrityksen sisäisiä asioita, kuten henkilöstöä, viestintää ja yrityksen tietojen hallintaa. Kolmantena osiona on tarjous-, sopimus- ja hankintatoiminta, jossa kerrotaan yrityksen tarjouslaskentaa, hankin-tamenettelyjä ja puitesopimuksia. Neljännessä, eli viimeisessä osiossa käydään läpi yri-tyksen projektitoimintaa, kuten laatusuunnittelua ja projektien aloitusta. Tämän opinnäyte-työn tuloksena tehty toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja on ensimmäinen versio ja yrityk-sen jatkuvan kehittämisen kautta sitä aiotaan päivittää tulevaisuudessa.

Sisällysluettelo	
1	Johtaminen ja kehittäminen..... 1
1.1	Yritys 1
1.2	Toiminta-ajatus ja visio..... 1
1.3	Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirjan tarkoitus 1
1.4	Toiminnan sisäinen arviointi (auditointi)..... 1
1.5	Yrityksen kehittäminen 2
1.6	Palaute 2
2	Yrityksen sisäiset toiminnot 3
2.1	Henkilöstö..... 3
2.2	Henkilöstöresurssit 3
2.3	Yritystason tehtävien aikataulutus..... 4
2.4	Viestintä..... 4
2.4.1	Sisäinen viestintä 4
2.4.2	Ulkoinen viestintä 4
2.4.3	Kriisiviestintä 5
2.5	Turvallisuusasiat..... 5
2.6	Ympäristöasiat..... 5
2.7	Tietojen hallinta 5
3	Tarjous-, sopimus- ja hankintatoiminta 7
3.1	Tarjouslaskenta 7
3.2	Puitesopimukset 7
3.3	Hankintamenettelyt..... 8
3.3.1	Alihankinta..... 8
3.3.2	Materiaalihankinnat..... 8
4	Projektitoiminta 9
4.1	Projektikohtainen laatusuunnittelu ja laadunvarmistus..... 9
4.2	Sopimukset..... 9
4.3	Projektin aloitus 9
4.4	Työohjeet..... 9
4.5	Koneet ja laitteet..... 10
4.6	Lisä- ja muutostyötarpeet..... 10
4.7	Luovutusvaihe 10
4.8	Takuuaika..... 10

Kuva 8. Mikonsju Oy:n Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirjan sisällysluettelo.

4.2 Uudistukset ja muutokset

Yrityksessä otettiin käyttöön OneDrive pilvipalvelu helpottamaan ja tehostamaan tiedostojenkäsittelyä. Pilvipalveluun luotiin erilliset kansiot asiakirjoille ja ohjeille, urakoille, pöytäkirjoille, auditoinneille, strategialle sekä henkilöstölle. Pilvipalvelun avulla tiedostot pysyvät varmasti tallessa ja nopeasti saatavilla.

RALA-sertifiointin arviointiperusteisiin tutustumisen kautta yrityksessä otettiin esille strategiat ja kehittämiseen liittyvät asiat. Yrityksen kehittämistä varten muun muassa hallituksen kokouksen pöytäkirjaa muokattiin sisältämään kohtia kehittämisestä ja arvioinnista ja samalla luotiin pitkän aikavälin strategia. Lisäksi henkilöstölle aletaan pitämään vuosittain kehityskeskusteluja.

Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirjan lisäksi yritykselle luotiin myös muita uusia dokumentteja. Dokumentit luotiin vakiomuotoisiksi mallipohjiksi, joten asiakirjan täyttäjistä riippumatta siinä tulee esille tarvittavat asiat. Asiakirjat ovat liitteenä työn lopussa, asiakirjat eivät ole julkisia. Alla luettelo laadituista ja päivitetystä asiakirjoista:

- Itselle luovutus pöytäkirja
- Kehityskeskustelu lomake
- Hallituksen kokouksen pöytäkirja
- Pitkän aikavälin tavoitteet
- Mittauslaitteiden kalibrointipöytäkirja
- Palautekysely lomake
- Sisäinen auditointisuunnitelma
- Sisäisen auditoinnin raporttipohja
- Projektiauditoinnin raporttipohja
- Viikkopalaveri pöytäkirja

Luodut asiakirjat on tallennettu yrityksen pilvipalveluun. Luodut asiakirjat otetaan yrityksessä heti käyttöön ja niitä voidaan tulevaisuudessa muokata paremmaksi käytön myötä syntyvän kokemuksen pohjalta.

5 Yhteenveto ja pohdinta

Työn tavoitteena oli valmistella Mikonsju Oy:n asiakirjoja RALA-sertifikaatin hakemista varten. Työn tuloksena yritykselle saatiin toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja sekä muita asiakirjamalleja. Työssä tutustuttiin tarkemmin myös laatuun ja sen merkitykseen, lisäksi perehdyttiin Rakentamisen Laatu ry:n (RALA) palveluihin ja niiden arviointiperusteisiin.

Päästäkseni työn tavoitteisiin minun oli ensin perehdyttävä laatuun tarkemmin. Työssä laatua käsiteltiin laajasti, aina laadun käsitteen merkityksestä laatujohtamiseen. Opin että laatu on hyvin monimuotoinen käsite, kysymykselle mitä laatu on, ei ole yhtä selvää vastausta. Perehtyessäni laatuun, koin välillä sen olevan liian monimutkaisesti ajateltu asia. Mielestäni paras tapa laatuajattelussa on käsitellä sitä mahdollisimman yksinkertaisesti ja niin, että koko organisaatioiden jäsenet sisäistävät samat asiat.

RALAn toimintaan perehtyminen oli myös tärkeä osa opinnäytetyötä. Työssä kerroin RALAn palveluista, niiden kustannuksista ja hyödyistä. Työssä käsiteltiin RALA-pätevyyttä, RALA-sertifiointia ja RALA-referenssipalvelua. RALA oli minulle ennestään vieras käsite, mutta työtä tehdessä sain hyvän käsityksen heidän toiminnastaan. RALA-sertifiointin hahmottaminen auttoi Mikonsju Oy:n toiminta- laatu ja ympäristökäsikirjan luomisessa, käsikirjan kokonaisuus on luotu sertifikaatin arviointiperusteiden mukaan.

Opinnäytetyön vaikein työvaihe oli Mikonsju Oy:n toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirjan luominen. Mikonsju Oy oli minulle vieras yritys, joten ensin oli otettava selvää yrityksen toimintatavoista ja tavoitteista. En myöskään ollut ennen opinnäytetyön tekemistä laatinut tämänkaltaisia asiakirjoja, joten vei aikaa käsittää mikä käsikirjan tarkoitus on. Sovimme yhdessä yrityksen johdon kanssa, että käsikirjasta tehtäisiin selkeä ja mahdollisimman hyvin yrityksen toimintoja palveleva. Opinnäytetyön tekemisen ohella keskusteltiin yrityksessä yleisesti laadusta ja sen kehittämisestä. Mikonsju Oy:n tarkoituksena on RALA-sertifiointin hakemisen lisäksi sisällyttää käsikirjan sisältö myös sen jokapäiväiseen toimintaan. Toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirjaa ei siis tehty pelkästään sertifiointia varten vaan myös kehittämään yrityksen toimintaa.

Opinnäytetyön tuloksena syntyneiden asiakirjamallien laatiminen oli käsikirjaan verrattuna yksinkertaisempaa. Internetistä löytyi esimerkkejä ja muuta materiaalia, joka auttoi hahmottamaan mitä asiakirjamallien tulee sisältää. Asiakirjamallien tekeminen vei kuitenkin myös oman aikansa, sillä niitä tehtiin useita. Asiakirjamallit luotiin yrityksen toimitusjohtajan ja kaikkien työnjohtajien käytettäväksi niin, että täyttäjistä riippumatta samat asiat tulevat aina kirjatuksi.

Yritykselle otettiin käyttöön myös OneDrive pilvipalvelu, joka tulevaisuudessa helpottaa tiedostojenkäsittelyä huomattavasti. Nyt yrityksen kansiot ja asiakirjat ovat kaikkien helposti saatavilla ja ne pysyvät varmasti tallessa. Opinnäytetyön tuloksena tehty toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja sekä kaikki muut asiakirjat laitetaan pilvipalveluun niihin kuuluihin kansioihin.

Opinnäytetyön tekeminen oli vaikea, mutta opettava prosessi. Opinnäytetyön tuloksena saatu toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja sekä muut lukuisat asiakirjamallit eivät ole julkisia asiakirjoja. Opinnäytetyön aihe päätettiin rajata Mikonsju Oy:n RALA-sertifioinnin hakemisen valmisteluun, työssä ei siis käsitellä Sertifikaatin hakemisprosessia. Uskon, että opinnäytetyö toimii hyvänä työkaluna Mikonsju Oy:lle, sillä työssä on selvästi esitetty RALA-sertifikaatin hakemiseen liittyvät asiat. Työstä on lisäksi apua yritykselle, koska työn tuloksena saatu toiminta-, laatu- ja ympäristökäsikirja sekä muut asiakirjamallit auttavat yritystä RALA-sertifioinnin hakemisen lisäksi tulevaisuudessa kehittämään yritystä kohti tavoitteitaan.

Lähteet

Hannukainen, T., Slotte S., Kilpi, E. & Nikiforow, R. 2006. Johtamisen kuntokoulu. Helsinki: Talentum. Viitattu 22.2.2023

Lecklin O. & O. Laine R. 2009. Laadunkehittäjän työkalupakki. Helsinki: Talentum. Viitattu 27.2.2023

Lecklin O. 2006. Laatu yrityksen menestystekijänä. Helsinki: Talentum. Viitattu 22.1.2023

Mikonsju Oy. 2023. Yritysesittely. Viitattu 20.2.2023. Saatavissa <https://www.mikonsju.fi/>

Rakentamisen laatu RALA ry. 2023a. RALA esittely. Viitattu 11.1.2023. Saatavissa <https://www.rala.fi/fi/rala>

Rakentamisen laatu RALA ry. 2023b. RALA-pätevyys. Viitattu 11.1.2023. Saatavissa <https://www.rala.fi/fi/palvelut/rala-patevyys>

Rakentamisen laatu RALA ry. 2023c. RALA pätevyysmenettely. Viitattu 12.1.2023. Saatavissa <https://www.rala.fi/fi/palvelut/rala-patevyys/patevyysmenettelyn-kuvaus>

Rakentamisen laatu RALA ry. 2023d. Hinnasto. Viitattu 12.1.2023. Saatavissa <https://www.rala.fi/fi/palvelut/hinnasto>

Rakentamisen laatu RALA ry. 2023e. Logot. Viitattu 12.1.2023. Saatavissa <https://www.rala.fi/fi/palvelut/logot>

Rakentamisen laatu RALA ry. 2023f. RALA-sertifiointi ja sertifiointimenettelyn kuvaus. Viitattu 12.1.2023. Saatavissa <https://www.rala.fi/fi/palvelut/rala-sertifiointi/sertifiointimenettelyn-kuvaus>

Rakentamisen laatu RALA ry. 2023g. RALA-sertifiointin hyödyt ja arviointiperusteet. Viitattu 12.1.2023. Saatavissa <https://www.rala.fi/fi/palvelut/rala-sertifiointi>

Rakentamisen laatu RALA ry. 2023h. RALA-referenssipalvelu. Viitattu 26.2.2023. Saatavissa <https://www.rala.fi/fi/palvelut/rala-referenssipalvelu>

Silen T. 2006. Johtamisen ja strategisen ajattelun näkökulmia. Helsinki: Yliopistopaino. Viitattu 28.2.2023

Talonrakennusteollisuus ry. 2016. Rakennustöiden laatu 2017. Helsinki. Rakennustieto Oy. Viitattu 17.1.2023